

จดหมายข่าว SNA NEWS บัญชีประชาชาติ

Newsletter

ฉบับที่ 5 ปี 2550 (ไตรมาส 1 / 2550)

คุยกันหน่อย

ขึ้นปีที่สอง
ของการ

จัดทำจดหมายข่าวบัญชีประชาชาติ แสดงว่ามีจดหมายข่าว ผ่านสายตาผู้อ่านไปแล้ว 4 ฉบับ เรื่องราวส่วนใหญ่ยังคงเกี่ยวข้องกับบัญชีประชาชาติตามวัตถุประสงค์ของการจัดทำ โดยผู้อ่านสามารถแสดงความเห็นหรือมีข้อเสนอแนะได้ตามที่อยู่ด้านล่าง

และเนื่องจากสำนักงานฯ ได้มีแผนการปรับปรุงบัญชีประชาชาติไปสู่ระบบล่าสุด หรือที่เรียกกันว่าระบบบัญชีประชาชาติ ค.ศ.1993 จึงได้สรุปเรื่องราวมานำเสนอ เพื่อให้ความรู้อะไรบ้างที่เปลี่ยนไปบ้าง และระบบบัญชีประชาชาติของประเทศไทยจะมีการพัฒนาไปอีกขั้นหนึ่ง เพื่อให้ทัดเทียมกับนานาชาติ และได้มาตรฐานสากล

รวมทั้งงานวิจัยในฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาดังกล่าวที่ค่อนข้างมีความสำคัญและกระทบต่อ GDP ผู้อ่านที่สนใจสามารถสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้

เกร็ดหน้ารู้ เล่าถึงผลกระทบน้ำท่วม ในปี 2549 น่าสนใจเป็นอย่างยิ่งเชิญพลิกไปอ่าน

อย่าลืม ติดตาม ทุกความเห็นจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ขอขอบคุณล่วงหน้า

เรื่องในฉบับ

- การพัฒนาระบบบัญชีประชาชาติไปสู่ระบบ ค.ศ. 1993
- การวัดผลผลิตของบริการทางการเงิน
- ศัพท์บัญชีประชาชาติ
- เกร็ดหน้ารู้ : ผลกระทบน้ำท่วม

ทำอย่างไรหากต้องพัฒนาระบบบัญชีประชาชาติของประเทศไทย

เสด็จเตชะวัน

ไปสู่ระบบ ค.ศ.1993

วรรณภา คล้ายสวน

หลายท่านที่ได้ติดตามภาวะเศรษฐกิจเป็นประจำ คงคุ้นเคยเป็นอย่างดีกับคำว่า GDP

บทความนี้จะขอกล่าวในอีกมิติหนึ่งที่มีการรวมหลาย ๆ บัญชีเข้าด้วยกัน เรียกว่า ระบบบัญชีประชาชาติ หรือเรียกย่อ ๆ ว่า SNA โดย GDP นับเป็นสถิติหนึ่งหรือบัญชีหนึ่งในหลาย ๆ บัญชีในระบบ

ฉบับที่ 1 และ 2 ได้เสนอเรื่องราวเกี่ยวกับบัญชีประชาชาติไปพอเป็นสังเขปแล้ว บทความนี้เป็นสานต่อแนวคิดเบื้องต้นและนำเสนอรายละเอียดที่สำคัญเพิ่มเติม

ขอเริ่มต้นด้วยคำถามแรกว่า

SNA คืออะไร??

SNA มาจากคำว่า System of National Accounts หรือระบบบัญชีประชาชาติ หมายถึง ระบบบัญชีที่นำบัญชีเศรษฐกิจหลาย ๆ บัญชีมาเชื่อมต่อกันเพื่ออธิบายความสัมพันธ์ผ่านธุรกรรมทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นทั้งที่

แสดงข้อมูลการไหลเวียน (Flow) ในหนึ่งรอบระยะเวลาและแสดงข้อมูล ณ สิ้นบัญชี (Stock) ซึ่งแต่ละบัญชีจะมีความเชื่อมโยงกันระหว่างสถาบันและระดับประเทศ

การจัดทำตั้งอยู่บนพื้นฐานของความสัมพันธ์ที่สมดุลกันระหว่างกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น ยึดหลักทฤษฎีบัญชีคู่ที่แสดงทั้งทางด้านเดบิตและเครดิต เพื่อให้ทราบถึงแหล่งที่มาของทรัพยากร (Resources) และมีการใช้ไป (Uses) ในกิจกรรมใดโดยผ่านกลไกของภาคสถาบันต่าง ๆ ในระบบเศรษฐกิจ

องค์ประกอบหลักของ SNA ประกอบด้วย กลุ่มบัญชีใหญ่ ๆ 3 ส่วน คือ 1) Current account 2) Accumulation account และ 3) Balance Sheet แต่ละกลุ่มจะประกอบด้วยบัญชีหลักและบัญชีย่อย ๆ เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ร่วมกัน

กลุ่มบัญชีส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2 จะเป็นการบันทึกมูลค่าการดำเนินธุรกรรมทางเศรษฐกิจที่ไหลเวียนระหว่างปี

ส่วนกลุ่มบัญชีที่ 3 จะบันทึกมูลค่าในรูปของสต็อก ซึ่งจะแสดงมูลค่า ณ เวลาใด

เวลาหนึ่ง โดยปกติจะบันทึกมูลค่า ณ สิ้นปี

ส่วนที่ 1. Current accounts เป็นการแสดงบัญชีการผลิตสินค้าและบริการที่ก่อให้เกิดรายได้ขึ้นมา แสดงการกระจายรายได้ระหว่างหน่วยเศรษฐกิจและการใช้ไปของรายได้เพื่อจุดประสงค์ในการบริโภคหรือการออม โดยมีบัญชีหลัก คือ

1. บัญชีการผลิต (Production accounts) แสดงผลผลิตสินค้าและบริการที่เกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจ มีการใช้จ่ายขั้นกลาง (Intermediate consumption) และสมดุลบัญชีทั้งสองด้านด้วยมูลค่าเพิ่มเบื้องต้น (Gross Value Added)

GDP จัดอยู่ใน
บัญชี
การผลิต

ต่อเนื่อง 5

การวัดผลผลิตของบริการทางการเงิน

ตามแนวคิดใหม่ในระบบบัญชีประชาชาติ หรือ FRIMA

จางวิชัย

ศิริกิตติพงษ์ สุขหนองบัว

งานวิจัยเรื่อง การวัดผลผลิตของบริการทางการเงิน นับเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของการพัฒนาระบบบัญชีประชาชาติ ค.ศ. 1993 ตามที่ได้อ้างอิงไว้ในบทความเรื่องต้นน้ำ

ก่อนอื่น ขอทำความเข้าใจเรื่องบริการทางการเงินในความหมายของบัญชีประชาชาติ ซึ่งหมายถึงการให้บริการของสถาบันการเงิน อาทิ ธนาคารพาณิชย์ ธนาคารเฉพาะกิจต่าง ๆ รวมทั้งสหกรณ์และการประกันภัย เป็นต้น ถ้าจำแนกตามการจัดประเภทมาตรฐานอุตสาหกรรมของประเทศไทย หรือ TSIC เราเรียกการ

ผลิตของกิจกรรมการเงินเหล่านี้ว่า ตัวกลางทางการเงิน หรือ สาขาตัวกลางทางการเงิน (Financial Intermediation) ซึ่งเป็นสาขาหนึ่งใน 16 สาขาการผลิต ตาม TSIC

ตัวกลางทางการเงิน เป็นองค์กรที่ทำหน้าที่เป็นตัวกลางระหว่างผู้กู้กับผู้ให้กู้ โดยรวบรวมเงินจากผู้ให้กู้ (ผู้ฝาก) มาปล่อยกู้แก่ผู้ต้องการกู้ในรูปแบบที่เหมาะสม นับได้ว่าเป็นองค์กรหนึ่งที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ เนื่องจากสามารถเพิ่มผลผลิตให้กับระบบเศรษฐกิจได้

ด้วยเหตุนี้ การวัดผลผลิตของการ

ให้บริการของตัวกลางทางการเงินจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง และได้มีการพัฒนามาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ทันต่อการดำเนินธุรกรรมทางการเงินที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และเพื่อให้สามารถเปรียบเทียบกับต่างประเทศได้

ต่อเนื่อง 2

การวัดผลผลิตของบริการทางการเงินตามแนวคิดใหม่ในระบบบัญชีประชาชาติ หรือ FISIM

งานวิจัย

ล่าสุด ระบบบัญชีประชาชาติ ค.ศ.1993 ได้แนะนำให้ประเทศปรับเปลี่ยนวิธีการวัดค่าจากเดิมที่วัดจากดอกเบี้ยรับสุทธิ หรือเรียกว่า Imputed service charge: ISC ซึ่งเท่ากับ ดอกเบี้ยรับ หัก ดอกเบี้ยจ่าย ถือเป็น การประเมินรายได้จากการให้บริการ จากส่วนต่างระหว่างดอกเบี้ยรับกับ ดอกเบี้ยจ่ายของสถาบันการเงิน ไปใช้วิธีใหม่

วัดค่าบริการทางอ้อม หรือ Financial Intermediation Services Indirectly Measured เรียกว่า FISIM

FISIM

FISIM คืออะไร ??

หมายถึง ผลผลิตของสถาบันการเงินที่วัดโดยทางอ้อมสำหรับกิจกรรมการผลิตที่ทำธุรกรรมการรับฝากเงิน การปล่อยสินเชื่อ การให้คำปรึกษาและบริการแก่สถาบันต่างๆ ในระบบเศรษฐกิจ ทั้ง 2 วิธี คือ ISC และ FISIM เกิดขึ้นมาจาก

แนวคิดที่ว่า สถาบันการเงินไม่ได้วัดค่าบริการจากผู้ฝากเงินและผู้ยืม ทั้ง ๆ ที่ในการทำธุรกรรมแต่ละครั้ง สถาบันการเงินมีค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เกิดขึ้น แต่สถาบันการเงินคิดค่าบริการในรูปของอัตราดอกเบี้ย โดยคิดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากต่ำกว่าความเป็นจริง และคิดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้สูงกว่าความเป็นจริง

หรืออธิบายได้อีกแนวทางหนึ่ง คือ การให้บริการของตัวกลางทางการเงิน หรือสถาบันการเงิน ไม่เหมือนกับธุรกิจอื่นๆ ที่สามารถวัดผลผลิตจากรายได้จากการดำเนินงานหรือปริมาณผลผลิตได้โดยตรง สำหรับสถาบันการเงินแล้วถ้าวัดผลผลิตหรือรายได้เฉพาะรายได้ที่เกิดขึ้นจริง ๆ จากค่าธรรมเนียมการให้บริการแล้ว บางครั้งจะพบว่ารายได้นั้นไม่เพียงพอ กับค่าใช้จ่าย เมื่อนำมาหามูลค่าเพิ่มของการดำเนินงานของสถาบันการเงิน จะทำให้มูลค่าเพิ่มมีค่าเป็นลบได้

เราจะเห็นว่าสถาบันการเงิน โดยเฉพาะธนาคารในประเทศต่างๆ โดยส่วนใหญ่ ดำเนินกิจการทางการเงินผ่านทางส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ย โดยการคิดดอกเบี้ยเงินกู้สูงกว่าที่ควรจะเป็น และคิดดอกเบี้ยเงินฝากต่ำกว่าที่ควรจะเป็น และส่วนต่างนั้นในทางบัญชีประชาชาติก็คือเป็น

รายได้ของสถาบันการเงิน

วิธี FISIM ได้พัฒนามาจากวิธี ISC จากแนวคิดข้างต้นที่ว่าสถาบันการเงินคิดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้สูงใน ขณะที่คิดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากต่ำกว่าความเป็นจริง ดังนั้น อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงน่าจะเป็นอัตราดอกเบี้ยที่อยู่กึ่งกลางระหว่างอัตราดอกเบี้ยทั้งสอง (mid point) หรือระบบบัญชีประชาชาติเรียกว่า อัตราดอกเบี้ย

ไม่ได้เกิดการบริการที่ต่อเนื่องเพราะ ผู้ถือจะรอนกว่าครบกำหนดจึงจะมารับดอกเบี้ย และบางครั้งดอกเบี้ยจากเครื่องมือทางการเงินเหล่านั้นจะสะท้อนภาพของธุรกรรมอื่นเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย รวมถึงการปล่อยกู้ที่เกิดจากการใช้ทุนของตนเอง (own funds) ด้วย

อย่างไรก็ตามแนวคิดของแต่ละประเทศอาจแตกต่างกันตามสถานะ

$$\text{FISIM (loans)} = \text{ดอกเบี้ยรับ} - Q_l \times rr = Q_l \times r_l - Q_l \times rr = Q_l \times (r_l - rr)$$

$$\text{FISIM (deposit)} = Q_d \times rr - \text{ดอกเบี้ยจ่าย} = Q_d \times rr - Q_d \times r_d = Q_d \times (rr - r_d)$$

$$\text{Total FISIM} = \text{FISIM (loans)} + \text{FISIM (deposits)}$$

$$Q_l = \text{quantity of loans,}$$

$$Q_d = \text{quantity of deposits}$$

$$r_l = \text{effective interest rate on loans, } rr = \text{reference rate}$$

$$r_d = \text{effective interest rate on deposits}$$

อ้างอิง (Reference interest rate) และนำมาใช้เป็น เครื่องมือสำคัญสำหรับการคำนวณหาผลผลิตของสถาบันการเงิน โดยจำแนกเป็น ค่าบริการเงินกู้ และค่าบริการเงินฝาก

โดยผลผลิตของสถาบันการเงินที่คำนวณโดยใช้อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงจากการให้กู้ยืมและเงินฝาก หรือ FISIM นั้นจะกระจายไปตามสถาบันทางเศรษฐกิจของระบบบัญชีประชาชาติ ทั้ง 6 สถาบันคือ ธุรกิจที่มีใช้การเงิน ธุรกิจการเงิน รัฐบาล

และสภาพแวดล้อม บางประเทศอาจนำดอกเบี้ยที่เกิดจากเครื่องมือทางการเงินมาคำนวณด้วย รวมทั้งการปล่อยกู้ที่เกิดจากการใช้ทุนของตนเอง เพราะกิจกรรมนั้นมีนัยสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ หรืออาจเนื่องจากไม่สามารถแจกแจงรายละเอียดของข้อมูลได้

สำคัญอย่างยิ่งคือ อัตราดอกเบี้ยอ้างอิง ที่นำมาใช้ในการคิด FISIM นั้นอาจแตกต่างกันบ้างในแต่ละประเทศ เช่น บางประเทศคิดจากดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นทั้งหมด คือจากเงินให้สินเชื่อและเงินฝากและจากเครื่องมือทางการเงิน ดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น บางประเทศใช้อัตราดอกเบี้ยระหว่างธนาคาร (Inter bank rate)

ทั้งนี้การใช้อัตราดอกเบี้ยอ้างอิงเป็นแบบใดขึ้นอยู่กับแต่ละประเทศที่มีแนวคิดเกี่ยวกับการคิดค่าบริการทางการเงิน และรายละเอียดของข้อมูลที่จะนำมาคำนวณเป็นผลผลิตของสถาบันการเงินของประเทศนั้น ๆ

นอกจากนั้น FISIM ยังครอบคลุมถึงธุรกรรมทางการเงินที่เกิดขึ้นระหว่างสถาบันที่มีถิ่นฐานในประเทศ (Resident) กับต่างประเทศ (Non-resident) ด้วย เรียกว่า

FISIM ส่งออกและนำเข้า ซึ่งจะมีข้อมูลยากซับซ้อนยิ่งขึ้น เพราะจะเกี่ยวข้องกับอัตราแลกเปลี่ยน รวมทั้งอัตราดอกเบี้ยของแต่ละประเทศก็แตกต่างกัน ทำให้ไม่สามารถนำอัตราดอกเบี้ยอ้างอิง

ดริวเรือน องค์การไม่แสวงหากำไร และองค์กรต่างประเทศ

ทั้งนี้ FISIM จะครอบคลุมเฉพาะดอกเบี้ยจากเงินฝากและเงินกู้เท่านั้น จะไม่นำดอกเบี้ยจากเครื่องมือทางการเงิน เช่น ตัวสัญญาใช้เงิน ตัวเงินพันธบัตร มาคำนวณ เนื่องจากเมื่อมีธุรกรรมทางการเงินเกิดขึ้นแล้ว

การวัดผลผลิตของบริการทางการเงินตามแนวคิดใหม่ในระบบบัญชีประชาชาติ หรือ FISIM

จากธุรกรรมเงินฝากและเงินกู้ระหว่างสถาบันที่มีถิ่นฐานในประเทศมาใช้ได้ เนื่องจากไม่สะท้อนอัตราดอกเบี้ยและอัตราแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้นจริง

งานวิจัยนี้ได้ศึกษาและทดลองคำนวณ FISIM ของธนาคารพาณิชย์ (ได้รับความอนุเคราะห์ข้อมูลจาก ธนาคารแห่งประเทศไทย) โดยใช้แนวคิดตาม OECD โดยให้ดอกเบี้ยที่เกิดจากเครื่องมือทางการเงินเป็นรายได้จากทรัพย์สิน (Property income) และอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงคำนวณตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น คือค่ากลางระหว่างอัตราดอกเบี้ยเงินกู้และอัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่คำนวณจากรายรับดอกเบี้ยและรายจ่ายดอกเบี้ย

สำหรับการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ปี 2548 มีรายรับจากดอกเบี้ย เท่ากับ 234,719.98 ล้านบาท มีปริมาณเงินกู้ หรือ Average balance เท่ากับ 5,438,878.73 ล้านบาท สามารถคำนวณหา อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (Effective Rate) โดย

อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ =

รายรับดอกเบี้ย / ปริมาณเงินกู้ หรือเท่ากับ 4.32%

ธนาคารมีรายจ่ายดอกเบี้ยในปี 2548 เท่ากับ 63,772.41 ล้านบาท มีปริมาณเงินฝาก หรือ Average balance เท่ากับ 6,033,430.36 ล้านบาท สามารถคำนวณหา อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก (Effective Rate) โดย

อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก =

รายจ่ายดอกเบี้ยหารด้วย ปริมาณเงินฝาก หรือเท่ากับ

1.06%

สามารถหาอัตราดอกเบี้ยอ้างอิง (Reference Rate : RR) โดยในที่นี้คือค่ากลางระหว่างอัตราดอกเบี้ยเงินกู้และอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก หรือ เท่ากับ 2.69 %

จากนั้น จึงคำนวณหาส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ย

ด้านสินเชื่ คือส่วนต่างระหว่างอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ กับ อัตราดอกเบี้ยอ้างอิง จากแนวคิดข้างต้นที่ว่า สถาบันการเงินคิดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้สูงกว่าความเป็นจริง หรือเรียกว่า margin on loans

ด้านเงินฝาก คือส่วนต่างระหว่าง ดอกเบี้ยอ้างอิง กับ อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก หรือเรียกว่า margin on deposits จากแนวคิดที่ว่าสถาบันการเงินคิดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากต่ำกว่าความเป็นจริง

อย่างไรก็ตาม ข้อจำกัดของข้อมูลที่ไม่มีรายละเอียดในระดับสถาบัน จึงต้องใช้อัตราดอกเบี้ยเท่ากับทุกสถาบัน ทั้งเงินฝากและเงินกู้ โดยมีผลการประมาณดังตารางที่ 1 และ 2

ตารางที่ 1 : FISIM ของ เงินกู้

หน่วย: ล้านบาท

Institutions	Interest received	Average balance	Effective interest rate (%)	Margins on loans (%)	FISIM on loans
	(1)	(2)	(3)=(1)/(2)	(4)=(3) - RR	(5)=(2)*(4)
1. รัฐบาล	2,312.28	53,579.73	4.32	1.63	872.98
2. ธุรกิจการเงิน	14,265.15	330,548.78	4.32	1.63	5,385.65
3.ธุรกิจที่มีใช้การเงิน	146,301.99	3,390,076.97	4.32	1.63	55,234.71
4. ครุภัณฑ์	64,015.65	1,483,356.26	4.32	1.63	24,168.40
5. องค์การไม่แสวงหากำไร	271.62	6,294.02	4.32	1.63	102.55
6.องค์กรต่างประเทศ	7,553.25	175,022.99	4.32	1.63	2,851.66
Total	234,719.98	5,438,878.73	4.32	1.63	88,615.95

$$\text{Reference rate (RR)} = (4.32\% + 1.06\%) / 2 = 2.69\%$$

ตารางที่ 2 : FISIM ของ เงินฝาก

หน่วย: ล้านบาท

Institutions	Interest paid	Average balance	Effective interest rate (%)	Margins on Deposits (%)	FISIM on Deposits
	(1)	(2)	(3)=(1)/(2)	(4)= RR - (3)	(5)=(2)*(4)
1. รัฐบาล	3,954.85	374,163.44	1.06	1.63	6,096.27
2. ธุรกิจการเงิน	2,356.14	22,911.75	1.06	1.63	3,631.91
3.ธุรกิจที่มีใช้การเงิน	13,041.59	1,233,849.52	1.06	1.63	20,103.18
4. ครุภัณฑ์	40,836.13	3,863,456.91	1.06	1.63	62,947.51
5. องค์การไม่แสวงหากำไร	1,672.04	158,189.47	1.06	1.63	2,577.39
6.องค์กรต่างประเทศ	1,911.65	180,859.28	1.06	1.63	2,946.75
Total	63,772.41	6,033,430.36	1.06	1.63	98,303.01

การวัดผลผลิตของบริการทางการเงินตามแนวคิดใหม่ในระบบบัญชีประชาชาติ หรือ FISIM

FISIM ของธนาคารพาณิชย์ปี 2548 เบื้องต้น

$$\begin{aligned}\text{Total FISIM} &= \text{FISIM เงินกู้} + \text{FISIM เงินฝาก} \\ &= 88,615.95 + 98,303.0 \\ &= \mathbf{186,918.95 \text{ ล้านบาท}}\end{aligned}$$

ซึ่งแตกต่างจากระบบเดิมที่คิดโดยวิธี Imputed service charges (ISC)

$$\begin{aligned}&= \text{ดอกเบี้ยรับ} - \text{ดอกเบี้ยจ่าย} \\ &= 234,719.98 - 63,772.41 \\ &= \mathbf{170,947.57 \text{ ล้านบาท}}\end{aligned}$$

จะเห็นได้ว่า การวัดมูลค่าผลผลิตของบริการการเงิน ซึ่งในที่นี้ คือธนาคารพาณิชย์โดยวิธีทางอ้อมหรือ FISIM และเลือกใช้วิธีการหาอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นแล้ว ผลที่ได้จะมีความแตกต่างจากระบบเดิม

นอกจากนั้น FISIM หรือผลผลิตของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งเป็นด้านผู้ให้บริการ หรือ supply เมื่อคิดทางด้านผู้ใช้ผลผลิตหรือ demand นั้น SNA ให้จำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ ใช้เพื่อเป็นปัจจัยการผลิตชั้นกลางของธุรกิจต่าง ๆ และการใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคครัวเรือนและรัฐบาล ดังแสดงไว้ในตารางข้างล่าง มีข้อประเด็นสำคัญที่แตกต่างจากระบบเดิม และกระทบต่อ GDP อย่างมีนัยสำคัญ

โดยสรุปแล้ว การพัฒนา FISIM ยังอยู่ระหว่างการศึกษาค้นคว้า และทดลองจัดทำ สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ ข้อมูลรายละเอียดที่จะมีผลต่อการพัฒนาการจัดทำ บทความนี้จึงยังไม่เสร็จสมบูรณ์ และหวังว่า จะได้มีโอกาสนำเสนอผลงานในระยะต่อไป

การวัดบริการของสถาบันการเงินทางอ้อมหรือ FISIM กล่าวได้ว่าเป็นวิธีที่สามารถสะท้อนภาพการทำธุรกรรมการเงินได้วิธีหนึ่งในปัจจุบัน อย่างไรก็ตามวิธีการวัดค่าและบันทึกธุรกรรมทางการเงินยังคงมีการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สามารถสะท้อนข้อเท็จจริงได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ตารางที่ 3: การบันทึก FISIM บัญชีการผลิต และการใช้จ่าย

สถาบัน	บัญชีการผลิต				บัญชีการใช้จ่าย		
	มูลค่าผลผลิต	ปัจจัยการผลิตชั้นกลาง			การใช้จ่ายเพื่อการบริโภค		
		FISIM on Deposits	FISIM on loans	รวม	FISIM on Deposits	FISIM on loans	รวม
ธนาคารพาณิชย์	186,918.95						
1. รัฐบาล					6,096.27	872.98	6,969.24
2. ธุรกิจการเงิน		3,631.91	5,385.65	9,017.56			
3. ธุรกิจที่ใช้การเงิน		20,103.18	55,234.71	75,337.88			
4. ครัวเรือน					62,947.51	24,168.40	87,115.92
5. องค์กรไม่แสวงหากำไร		2,577.39	102.55	2,679.94			
6. องค์กรต่างประเทศ		2,946.75	2,851.66	5,798.41			
รวม	186,918.95	29,259.2	63,574.6	92,833.8	69,043.8	25,041.4	94,085.2

ทำอย่างไรหากต้องพัฒนาระบบบัญชีประชาชาติของประเทศไทยไปสู่ระบบ ค.ศ.1993

เมื่อหักการบริโภคสินค้าทุนหรือค่าเสื่อมราคาจะได้มูลค่าเพิ่มสุทธิ (Net Value Added)

2. บัญชีการกระจายและการใช้รายได้ (Distribution and use of income accounts) เป็นบัญชีที่แสดงการได้มาของรายได้และการใช้จ่าย ประกอบด้วยบัญชีย่อยดังนี้

๑ **บัญชีการกระจายรายได้ขั้นต้น** (Primary distribution of income account) แสดงแหล่งที่มาของรายได้และการจัดสรรรายได้ให้กับเจ้าของปัจจัยการผลิตที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยสมมูลบัญชีทั้งสองด้านคือ กำไรส่วนเกินของผู้ประกอบการ (Operating surplus/mix income)

๒ **บัญชีการกระจายรายได้ขั้นที่สอง** (Secondary distribution of income account) แสดงการได้มาของรายได้ทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากกระบวนการผลิตสินค้าและบริการรวมทั้งเงินโอนที่ได้รับจากภาคสถาบันต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศและภาคต่างประเทศ โดยรายการสมมูลคือ รายได้ที่พึงจับจ่ายใช้สอย (Disposable income)

๓ **บัญชีการกระจายกลับของรายได้ที่ไม่เป็นตัวเงิน** (Redistribution of income in kind account) แสดงการกระจายกลับของรายได้ที่ไม่เป็นตัวเงิน คือสวัสดิการประเภทต่าง ๆ เช่น ค่าอาหาร ค่าเสื้อผ้า เป็นต้น ให้กับสถาบันเศรษฐกิจต่าง ๆ เช่น สถาบันรัฐบาลช่วยเหลือสถาบันครัวเรือนในกรณีน้ำท่วม โดยบริจาคเครื่องนุ่งห่ม อาหาร ที่อยู่

อาศัย เป็นต้น โดยมีการสมมูลบัญชีทั้งสองด้านคือ รายได้พึงจับจ่ายใช้สอยที่ปรับการโอนที่เป็นสิ่งของแล้ว (Adjusted disposable income)

๔ **บัญชีการใช้รายได้** (Use of income account) แสดงการจัดสรรรายได้ที่พึงจับจ่ายใช้สอยเพื่อการอุปโภคและบริโภคขั้นสุดท้าย เป็นรายได้สุทธิที่แต่ละภาคสถาบันสามารถนำไปใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคและบริโภคอย่างแท้จริง และที่เหลือจะเก็บไว้สำหรับการออม ดังนั้นรายการสมมูลทั้งสองด้านระหว่างที่มาและใช้ไปของรายได้คือ เงินออม (Saving)

ส่วนที่ 2. Accumulation accounts เป็นบัญชีที่แสดงการไหลเวียนของธุรกรรมทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในระหว่างปี โดยจะบันทึกการได้มาและการขายไปของสินทรัพย์ที่มีใช้ทางการเงิน สินทรัพย์ทางการเงิน และการเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์และหนี้สินอันเนื่องมาจากปริมาณและราคา ของภาคสถาบันต่าง ๆ โดยมีองค์ประกอบบัญชีหลักคือ

1. บัญชีทุน (Capital accounts) เป็นบัญชีที่แสดงการเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์ที่มีใช้ทางการเงิน (Non-financial assets) ที่ได้มาและขายไปในช่วงปี เช่น สินทรัพย์ถาวร (fixed assets) ประเภทสิ่งก่อสร้าง เครื่องจักรเครื่องมือ สินทรัพย์ทางปัญญา (Intangible fixed assets) เช่น โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เป็นต้น ทรัพยากรธรรมชาติ (Natural resources) เช่น แร่ธาตุ ป่าไม้ เป็นต้น โดยมีการสมมูลบัญชีทั้งสองด้านระหว่างที่มา (Resource) และใช้ไป (Uses) ของสินทรัพย์คือ การให้ยืมหรือต้องการกู้ (Net lending (+) / net borrowing (-)) ถ้า net lending เป็น + แสดงว่าภาคสถาบันนั้น ๆ มีสินทรัพย์มากพอที่จะให้สถาบันอื่นกู้ยืมได้ แต่ถ้าสมมูลเป็น - แสดงว่าภาคสถาบันนั้น ๆ มีสินทรัพย์ไม่เพียงพอที่จะ

ดำเนินธุรกรรมทางเศรษฐกิจต่อไปได้ ต้องไปกู้ยืมจากภาคสถาบันอื่น ๆ เป็นต้น

2. บัญชีการเงิน (Financial accounts) เป็นบัญชีที่แสดงแหล่งที่มาและการใช้ไปของสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินที่เกิดขึ้นในระหว่างปี โดยผ่านเครื่องมือทางการเงินประเภทต่าง ๆ เช่น เงินสด เงินฝาก หุน พันธบัตร เงินกู้ เป็นต้น

3. บัญชีการเปลี่ยนแปลงในทรัพย์สิน (Other changes in assets account) แสดงการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าสินทรัพย์ มี 2 ลักษณะคือ

๑ การเปลี่ยนแปลงในเชิงปริมาณ (Changing in Volume of asset accounts) เช่น การเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ ทำให้สินทรัพย์ถูกทำลายส่งผลทำให้ปริมาณสินทรัพย์ลดลง เป็นต้น

๒ การเปลี่ยนแปลงในเชิงมูลค่าที่เรียกว่าบัญชีปรับค่าสินทรัพย์ (Revaluation accounts) แสดงถึงมูลค่าการเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์ หนี้สินอันเนื่องมาจากราคา เช่น ณ ต้นปี มีจำนวนหุ้น 100 หุ้น มีมูลค่าหน้าตัวราคา 10 บาท ดังนั้นมีสินทรัพย์มูลค่า $100 \times 10 = 1,000$ บาท เมื่อเวลาผ่านไป 1 ปี หุ้นมีราคาสูงขึ้นเป็น 15 บาท ดังนั้นในจำนวนหุ้น 100 หุ้น หากขายได้จะได้เงินเท่ากับ $100 \times 15 = 1,500$ บาท มูลค่าที่เพิ่มขึ้น 500 บาท เป็นการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าสินทรัพย์อันเนื่องมาจากการปรับค่าของสินทรัพย์ เป็นต้น

ต่อหน้า 6

ศัพท์บัญชีประชาชาติ

FISIM : Financial Intermediation Services Indirectly Measured หมายถึง ผลผลิตของสถาบันการเงินที่วัดโดยทางอ้อมสำหรับกิจกรรมการผลิตที่ทำธุรกรรมในเรื่องของการรับฝากเงิน การปล่อยสินเชื่อ การให้คำปรึกษาและบริการแก่สถาบันต่าง ๆ ในระบบเศรษฐกิจ

Accrual basis หรือ **เกณฑ์สิทธิ** หรือ **เกณฑ์คงค้าง** คือ การบันทึกมูลค่าผลการดำเนินงานจากรายได้และค่าใช้จ่ายทั้งหมดของงวดบัญชีนั้น ณ เวลาที่กระบวนการก่อให้เกิดรายได้ที่ได้เสร็จสิ้นหรือมีการแลกเปลี่ยนกันแล้ว โดยไม่คำนึงถึงเงินสดที่ได้รับมาหรือจ่ายไป ก่อนหน้าหรือหลังการบันทึกนั้น

Cash basis หรือ **เกณฑ์เงินสด** คือ การบันทึกมูลค่าผลการดำเนินงานจากรายได้และค่าใช้จ่ายทั้งหมดของงวดบัญชีนั้นตามเงินสดที่ได้รับมาหรือจ่ายไป อันเนื่องมาจากการขายสินค้าและบริการ แม้ว่าจะยังไม่มีกระแสเงินสดไหลเวียน และไม่ได้คำนึงถึงสินค้าบางส่วนที่ยังขายไม่หมด ยังคงเหลืออยู่ ณ วันสิ้นงวด

ทำอย่างไรหากต้องพัฒนาระบบบัญชีประชาชาติของประเทศไทยไปสู่ระบบ ค.ศ.1993

ส่วนที่ 3. Balance Sheets เป็นบัญชีที่แสดงถึงมูลค่าของสินทรัพย์ หนี้สิน และความมั่งคั่งสุทธิของประเทศในภาคเศรษฐกิจ โดยจะแสดงความสัมพันธ์ของมูลค่า ณ ต้นปี (Opening Balance Sheet) มูลค่าการเปลี่ยนแปลงระหว่างปี (Change in Balance Sheet) และมูลค่า ณ สิ้นปี (Closing Balance Sheet)

งบดุลของประเทศก็เหมือนกับงบดุลของบริษัทที่มีการแสดงถึงสภาพของสินทรัพย์ หนี้สินและความมั่งคั่งสุทธิ

นอกจากนี้ระบบ SNA 1993 สามารถจัดทำบัญชีที่แสดงการทำธุรกรรมระหว่างภาคสถาบันต่างๆ ทั้งภายในประเทศและภาคต่างประเทศ คือสถาบันธุรกิจที่มีใช้ทางการเงิน ธุรกรรมการเงิน รัฐบาล ครุวัณ สถาบันที่ไม่แสวงหากำไรที่บริการครัวเรือน และภาคต่างประเทศ

ทำไมต้องพัฒนาตามระบบ ค.ศ. 1993

ที่จริงก็ได้มีการกล่าวไว้ในฉบับก่อนๆ แล้ว ขอย้ำอีกครั้งว่าบัญชีประชาชาติ ค.ศ. 1993 (SNA 1993) เป็นระบบล่าสุดที่มีการร่วมมือขององค์กรระหว่างประเทศ อันได้แก่ IMF, OECD, World Bank, EUROSTAT และองค์การสหประชาชาติ ซึ่งได้กำหนดคำนิยาม ขอบเขตกรอบแนวคิด และหลักการวัดที่อยู่บนมาตรฐานสากลเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการเปรียบเทียบระหว่างกันของประเทศต่างๆ ได้ โดยอธิบายความเชื่อมโยงของกิจกรรมที่แต่ละภาคสถาบันภายในประเทศและภาคต่างประเทศ รวมทั้งสามารถแสดงให้เห็นถึงการจัดสรรทรัพยากรของประเทศให้มีประสิทธิภาพสูงสุดได้อย่างไร

ปัจจุบันการจัดทำบัญชีประชาชาติของประเทศไทยยังอยู่ภายใต้ระบบ SNA 1968 ซึ่งเป็นระบบเดิม ในขณะที่สถานการณ์ต่างๆ ในระบบ

เศรษฐกิจได้พัฒนาไปมากแล้ว ดังนั้นเพื่อให้ทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป และสามารถเปรียบเทียบกับต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ สดข. โดยสำนักบัญชีประชาชาติจึงได้มีแผนงานพัฒนาการจัดทำให้มีความทันสมัยทัดเทียมนานาชาติและให้ได้มาตรฐานสากล

อะไรเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมบ้าง??

ประเด็นความแตกต่างระหว่างระบบเดิม หรือ SNA 1968 และระบบใหม่ SNA 1993 มีดังนี้

1. ขอบเขตการดำเนินธุรกรรมทางเศรษฐกิจ (Scope of Transaction)

▶ กรณีขอบเขตการผลิต (Production boundary) SNA 1993 ต้องระบุให้เห็นความแตกต่างระหว่างการผลิตสินค้าและบริการที่อยู่ในตลาด (Market output) การผลิตเพื่อใช้บริโภคเอง (Own account product) และผลผลิตอื่นๆ ที่มีได้อยู่ในระบบตลาด (Other non-market output)

▶ กรณีการวัดผลผลิตของสาขาตัวกลางทางการเงิน SNA 1993 แนะนำให้ใช้วิธีการวัดแบบ FISIM (Financial Intermediation Services Indirectly Measured) ที่ติดดอกเบี้ยยรับและดอกเบี้ยจ่ายที่ยึดอัตราดอกเบี้ยอ้างอิง (reference rate) ซึ่งเปลี่ยนจากวิธีการคิดจากเดิมที่เรียกว่า Imputed bank service charge

2. การวัดค่า (Valuation) ในกระบวนการผลิต จากเดิม SNA 1968 ให้วัดมูลค่าผลผลิตโดยใช้ราคาผู้ผลิต (Producer prices) ส่วน SNA 1993 แนะนำให้ใช้ราคามูลฐาน (Basic prices) ซึ่งเป็นราคาผู้ผลิตบวกเงินอุดหนุนที่ได้รับหักด้วยภาษีที่จ่ายออกไป ซึ่งจะสะท้อนภาพได้ดีกว่า

3. การขยายกรอบแนวคิด (Concept)

▶ ด้านสินทรัพย์ เพิ่มกิจกรรมใหม่หรือมีสินทรัพย์ใหม่เกิดขึ้นต้องนับรวม เช่น โปรแกรมคอมพิวเตอร์ (Computer Software) ค่าใช้จ่ายในการเปิดเหมือง (Mineral exploration) และงานทางวรรณกรรม วรรณศิลป์ (Entertainment and artistic originals) สัตว์เลี้ยง เช่น breeding stock โดนม แกะ หรือ สัตว์ที่เลี้ยงไว้สำหรับบริโภคและทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ จะต้องนับรวมไว้ในงานระหว่างทำ (Work in progress) กรณีไม่ตามธรรมชาติเป็นต้น

▶ ขยายรายการการลงทุนของภาครัฐบาล โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการลงทุนในสินทรัพย์ถาวร ของทหาร เช่น การสร้างอาคารที่พักโรงพยาบาล โรงเรียน ถนนและสิ่งก่อสร้างอื่นๆ ให้ นับค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการทหารเป็นการลงทุน ยกเว้นอาวุธ กระสุนปืน ในขณะที่ SNA 1968 ให้นับเป็นค่าใช้จ่ายชั้นกลาง (Intermediate cost) ส่วนเครื่องบินรบ เรือรบ รถถัง ปัจจุบันยังถกเถียงกันในหลายประเทศว่าควรนับเป็นการลงทุนหรือไม่ เนื่องจากบางประเทศไม่ทราบอายุการใช้งานว่าสินทรัพย์เหล่านี้ควรจะมียอายุการใช้งานจริงเท่าใดเนื่องจากเป็นการยากที่จะคาดการณ์ หากประเทศเกิดสงครามอาจจะหมดไปหรือถูกระเบิดเสียหายภายในพบตาได้

▶ รายการอื่นๆ เช่น

- ผลประโยชน์ที่ภาครัฐจัดสรรในรูปสิ่งของ (Social benefits in kind)
- Interest on debt securities ไม่มีผลกระทบต่อ GDP ในภาพรวมทั้งประเทศ แต่กระทบในระดับรายสาขาและ net saving and lending
- Ownership transfer costs ถือเป็นการลงทุนแต่ไม่ปรากฏในบัญชีงบดุล เป็นต้น

4. ระยะเวลาของการบันทึก (Timing of transactions)

SNA 1993 บอกว่า การดำเนินธุรกรรมใดๆ ให้เปลี่ยนการบันทึกเป็นเกณฑ์คงค้างหรือเกณฑ์สิทธิ (Accrual basis) แทนการบันทึกแบบเกณฑ์เงินสด (Cash basis) โดยเกณฑ์คงค้างหรือเกณฑ์สิทธิ จะทำการบันทึกบัญชีเป็นรายได้เมื่อมีการขายเกิดขึ้นถึงแม้ว่าจะยังไม่ได้รับชำระเงิน ในทำนองเดียวกันจะบันทึกทางด้านรายจ่าย เมื่อมีการได้ซื้อสินค้าและบริการเรียบร้อยแล้วแม้ว่าจะยังไม่ได้ชำระเงินเช่นกัน

5. วิธีการวัดมูลค่าที่แท้จริง (Real term)

SNA 1993 แนะนำให้ใช้วิธีการวัดเชิงปริมาณ (volume) โดยวิธี Chain Volume Measure (CVM) ที่แสดงการเปลี่ยนแปลงเชิงปริมาณของการผลิตหรือการใช้จ่าย ณ ราคาคงที่ในปีใดปีหนึ่ง จะสะท้อนภาพได้ดีกว่าวิธีหลักปีฐานปีใดปีหนึ่ง

6. โครงสร้างบัญชีและการสมดุลตาราง (Accounting structure and new balancing items)

โดย SNA 1993 จะแสดงธุรกรรมทางเศรษฐกิจในรายละเอียดเพิ่มมากขึ้น มีการกระทบยอดของบัญชีเพื่อหาความสมดุล (Balancing item) ของกิจกรรมระหว่างแหล่งที่มาและการใช้ไปของรายได้/สินทรัพย์/หนี้สิน ในแต่ละบัญชี (Account) ของแต่ละภาคสถาบัน (Institution sector)

ทำอย่างไรหากต้องพัฒนาระบบบัญชีประชาชาติของประเทศไทยไปสู่ระบบ ค.ศ.1993

Goods and Services ⁵	Rest of the world ⁴	Total economy ³	Institutional sectors ²	Transactions balancing items, assets and liabilities ¹	Institutional sectors ²	Total economy ³	Rest of the world ⁴	Goods and Services ⁵
I. Current accounts ⁸								
Uses ⁶						Resources ⁷		
II. Accumulation accounts ⁹								
III. Balance sheets accounts ¹⁰								

Source: System of National Accounts 1993

รูปแบบการนำเสนอเพื่ออธิบายเศรษฐกิจของประเทศ

ภาพรวมเศรษฐกิจของประเทศสามารถอธิบายได้ดังตารางข้างต้น

ด้านแนวคิด (1) การแสดงความสัมพันธ์ระหว่างบัญชีต่าง ๆ ของแต่ละภาคสถาบัน (2) ภาคสถาบันในประเทศ (3) ภาพรวมภายในประเทศ (4) ภาคต่างประเทศ (5) ภาพรวมของประเทศ

ด้านแนวนอน (6) และ (7) แสดงความสัมพันธ์ระหว่างบัญชีตามหลักทฤษฎีบัญชีคู่ หรือ T account ด้านขวามือแสดงแหล่งที่มา และด้านซ้ายมือแสดงการใช้จ่าย (8) (9) และ (10) เป็นองค์ประกอบของบัญชี 3 ส่วน

รูปแบบบัญชีดังแสดงในตารางเป็นการแสดงภาพรวม ท่านสามารถดูรายละเอียดโครงสร้างบัญชีได้ ในจดหมายข่าวฉบับที่ 2

การพัฒนาอยู่ในขั้นตอนไหน ??

ขอแบ่งออกเป็นสองส่วน **การดำเนินงานในปัจจุบัน** คือขั้นตอนการศึกษาทั้งกรอบแนวคิด คุ่มรวม วิธีการวัด พร้อมทั้งการตรวจสอบสถานภาพข้อมูลในการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดทำไปสู่ระบบ SNA 1993 โดยศึกษาในเบื้องต้นพบว่า การจำแนกข้อมูลตามบัญชีหลัก (Main Account) และตามสถาบัน สามารถดำเนินการพร้อม ๆ กัน ได้ เช่น บัญชีการกระจายและใช้รายได้ บัญชีการเงิน เป็นต้น ส่วนบัญชีการผลิต บัญชีทุนและงบดุลแห่งชาติ ยังไม่สามารถดำเนินการแยกตามสถาบันได้ครบ จำแนกได้เพียงสถาบันหลักเท่านั้น คือภาครัฐและภาคเอกชน **ส่วนแนวทางการดำเนินงานต่อไป** คือ จัดทำบัญชีให้ครบทุกบัญชีและทุกสถาบัน คาดว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จเบื้องต้นภายในปี 2551 อย่างไรก็ตาม ในภาพรวมระดับประเทศมีความเป็นไปได้สูงที่จะแล้วเสร็จในปี 2550

ประกอบกับผู้เชี่ยวชาญ UN Statistics Department ได้ให้ข้อเสนอแนะว่าการดำเนินการพัฒนาไปสู่ระบบ SNA 1993 อาจทำได้ยาก

หากต้องดำเนินงานตามมาตรฐานในทุก รายการและทุกบัญชี ดังนั้นแต่ละประเทศ

ทั้งนี้ คาดว่าภายในเดือนกันยายน 2550 จะได้มีการสัมมนาเพื่อประชาสัมพันธ์ให้สาธารณะได้รับทราบถึงการพัฒนาระบบบัญชีประชาชาติของประเทศไทย รวมทั้งรับฟังข้อคิดเห็นและเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมสัมมนาด้วย

ควรเลือกจัดทำสถิติบัญชีประชาชาติในส่วนที่มีความสำคัญต่อการวิเคราะห์และวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยในขั้นต้นต้องปรับแนวคิด และนิยาม

ให้เป็นระบบ 1993 SNA ก่อน โดยรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมสำหรับกิจกรรมใหม่ ๆ

นำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างไร ??

ในการวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์นั้นถือว่าระบบบัญชีประชาชาติเป็นแหล่งข้อมูลและเครื่องมือหลักที่ช่วยในการแสดงภาพเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลา ดังนั้นกลุ่มเป้าหมายหลัก ที่จะนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ได้อย่างดียิ่ง คือ กลุ่มนักวิเคราะห์เศรษฐกิจ (indicator analysis) ซึ่งสามารถนำไปใช้วิเคราะห์สถานการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งในอดีตและปัจจุบัน เช่น นักธุรกิจ พ่อค้า นักวิชาการ และรัฐบาล เป็นต้น และกลุ่มสร้างแบบจำลอง (Modeling) ที่นำข้อมูลไปใช้ในการสร้างแบบจำลองเพื่อประเมินสถานการณ์ในอนาคต

โดยสรุปแล้วประโยชน์ต่าง ๆ ที่ได้ดังนี้

1) เพื่อสร้างฐานข้อมูลเศรษฐกิจมหภาคสำหรับการวิเคราะห์และประเมินผลการดำเนินงานทางเศรษฐกิจ การติดตามภาวะ

เศรษฐกิจ ด้านการผลิต การบริโภค การใช้จ่ายของภาครัฐ การลงทุน การส่งออก-นำเข้า สินค้าและบริการ ค่าจ้างค่าตอบแทน การกู้ยืมแหล่งเงินทุน เป็นต้น โดยมีการกระหนาบยอดเพื่อทำสมดุลตาราง ณ สิ้นปี พร้อมทั้งประเมินสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น ณ สิ้นปี ประเทศมีสินทรัพย์ หนี้สิน เพิ่มขึ้นหรือลดลงอย่างไร หรือดูความมั่งคั่งของประเทศ และแต่ละสถาบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง เป็นต้น

2) เพื่อวิเคราะห์การกำหนดกรอบนโยบายระยะสั้น ระยะปานกลางและระยะยาว เพื่อใช้ในการตัดสินใจวางแผนของรัฐบาล และการประมาณภาวะเศรษฐกิจในอนาคต

3) เปรียบเทียบข้อมูลระหว่างประเทศที่มีมาตรฐานสากล เนื่องจากมีหลักการบันทึกบัญชี ขอบเขต คุ่มรวม ระยะเวลาที่เหมือนกัน ทำให้สามารถเปรียบเทียบศักยภาพของประเทศได้ เช่น ค่า GDP ต่อหัว สัดส่วนการลงทุนภายในภายนอกประเทศ สัดส่วนการบริโภคของประเทศ ดุลการค้า และประสิทธิภาพการผลิต เป็นต้น

สรุป ระบบบัญชีประชาชาติมีจุดเริ่มต้นบนกรอบแนวคิดและทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ ดังนั้นระบบบัญชีประชาชาติจึงเป็นการแปลงกรอบแนวคิดไปสู่การประยุกต์และอาศัยข้อมูลในเชิงปริมาณในการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจรวมทั้งการวิเคราะห์ถึงสภาพความอยู่ดีมีสุขของประชาชนในประเทศได้ ดังนั้นหากมีการจัดทำให้ครบถ้วนสมบูรณ์ในทุกบัญชีแล้ว สามารถวิเคราะห์แหล่งที่มาของรายได้และการใช้จ่ายของรายได้ สินทรัพย์และหนี้สินของประเทศได้ วิเคราะห์ถึงความเข้มแข็งของเศรษฐกิจภายในประเทศ และขีดความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศ รวมไปถึงการวิเคราะห์ความพอเพียง พอประมาณและมีภูมิคุ้มกันตามกรอบเศรษฐกิจพอเพียงได้

OFFICE OF THE NATIONAL
ECONOMIC AND SOCIAL
DEVELOPMENT BOARD :
NATIONAL ACCOUNTS
OFFICE

สำนักบัญชีประชาชาติ
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
962 ถนนกรุงเกษม
เขตป้อมปราบ
กรุงเทพฯ 10100
Phone: 02 280 4085
Ext 6166, 6186, 6180
Fax: 02 281 2466
E-mail: nao@nesdb.go.th

ที่ปรึกษา

นายอำพน กิตติอำพน
เลขาธิการฯ
นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ
รองเลขาธิการฯ
นายปรเมธี วิมลศิริ
ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผน
นางวนิดา มหากิจ
ผ.อ. สำนักบัญชีประชาชาติ

คณะทำงาน

นางสมจิตต์ จรรย์พงษ์
นายอภิชัย ธรรมเสริมสุข
นางสาวณัฐสุดา เพชรทนต์
นางสุชาดา แก้วมาติงาม
นายสมบัติ กิจจารุวงศ์
นางสาวอุดมสุข เขียวพงศ์
นายธรรมรงค์ จรัสดำรงวัฒณ์
นายณมادنัย มากนวล
นายพีรณัฐ แดงสกุล

เกร็ดน่ารู้ : ผลกระทบน้ำท่วม

สุริยา จันทร์กระจำ

เหตุการณ์น้ำท่วมในปี 2549 ตั้งแต่กลางปีต่อเนื่องถึงปลายปี ส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจ ชีวิต ทรัพย์สินและความเป็นอยู่ของประชาชนในทุกพื้นที่ทั้ง ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ ภาคเศรษฐกิจที่ได้รับความเสียหายมาก คือ เกษตรกรรม โดยเฉพาะข้าวได้รับความเสียหายสูงสุด ข้าวโพด ถั่วเหลือง และอื่น ๆ ได้รับความเสียหายพอสมควร ส่วนปศุสัตว์ได้รับความเสียหายในบางพื้นที่ ส่งผลให้กิจกรรมที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงสีข้าวได้สูญเสียโอกาสทางเศรษฐกิจจากผลผลิตซึ่งเป็นวัตถุดิบหลักลดลง นอกจากนี้กิจกรรมทางเศรษฐกิจในภาคบริการและขนส่งได้รับผลกระทบที่เกี่ยวข้องเช่นกัน

สศช. ประมาณการผลกระทบของภาวะน้ำท่วมต่อเศรษฐกิจตามข้อมูลล่าสุด ณ ธ.ค. 2549 คาดว่าโดยรวมเสียหาย 28,466 ล้านบาท แบ่งเป็นภาคเกษตร 12,064 ล้านบาท ภาคอุตสาหกรรม 4,841 ล้านบาท ภาคบริการ 11,561 ล้านบาท โดยแยกเป็นไตรมาสที่ 3/2549 ถึงไตรมาสที่ 2/2550 เสียหาย 2,413 12,008 9,508 4,537 ล้านบาท ตามลำดับ หรือถ้าแยกเป็น

การประมาณผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจจำแนกไตรมาส

	Q3/49	Q4/49	Q1/50	Q2/50	รวม
มูลค่าเพิ่ม ณ ราคาตลาด จำแนกตามสาขาการผลิต					
1. ภาคเกษตร	2,413	3,619	3,619	2,413	12,064
2. อุตสาหกรรม	-	1,452	2,421	968	4,841
3. การบริการ การค้า และอื่นๆ	-	6,937	3,468	1,156	11,561
รวมทั้งประเทศ	2,413	12,008	9,508	4,537	28,466
มูลค่าเพิ่ม ณ ราคาขงที่ จำแนกตามสาขาการผลิต					
1. ภาคเกษตร	1,407	2,110	2,110	1,407	7,034
2. อุตสาหกรรม	-	705	1,174	470	2,349
3. การบริการ การค้า และอื่นๆ	-	3,526	1,763	588	5,876
รวมทั้งประเทศ	1,407	6,341	5,048	2,464	15,259

เมื่อเปรียบเทียบกับความเสียหายจริง จากการจัดทำภาวะเศรษฐกิจไตรมาส 4/2549 พบว่า ผลกระทบจากน้ำท่วม
ในไตรมาส 3 และไตรมาส 4 ปี 2549 แตกต่างจากที่ประมาณการ 2,321 ล้านบาท หรือร้อยละ 16
โดยกระทบต่ออัตราการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจดังนี้ หากไม่มีภาวะน้ำท่วม โดยให้เหตุการณ์อื่นๆ คงที่ GDP
ไตรมาส 3/2549 และไตรมาส 4/2549 จะเท่ากับ 4.8 ทั้ง 2 ไตรมาส เทียบกับเหตุการณ์จริงที่เกิดภาวะน้ำท่วม GDP
ไตรมาส 3 และ 4 ปี 2549 ขยายตัวร้อยละ 4.7 และ 4.2 ตามลำดับ และปี 2549 หากไม่มีภาวะน้ำท่วม GDP จะ
ขยายตัวร้อยละ 5.2 ต่างจากกรณีน้ำท่วมเล็กน้อยที่ขยายตัวร้อยละ 5.0 โดยสรุปแล้วเหตุการณ์น้ำท่วมในช่วงปลายปี
2549 จะมีผลกระทบต่ออัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจร้อยละ 0.2

เปรียบเทียบผลกระทบจากน้ำท่วมระหว่างการประมาณการและค่าจริง

อัตราการเจริญเติบโต	Q3/49	Q4/49	2549
GDP ที่แท้จริง			
1. กรณีปกติ (ไม่มีภาวะน้ำท่วม)	4.8	4.8	5.2
2. กรณีน้ำท่วม	4.7	4.2	5.0

